

MASOFADAN O'QITISHDA GOOGLE PLATFORMASINING IMKONIYATLARI

Xodjiyeva Muyassar Maxmudjanovna

Namangan "University of Business and Science" oliy ta'lim muassasasi "Ijtimoiy-iqtisodiy fanlar" kafedrasi o'qituvchisi

Annotatsiya. Maqolada masofadan o'qitish uchun kerak bo'ladigan texnik va dasturiy vositalar, ulardan foydalanish asoslari, Google platformasi yaratib bergan imkoniyatlar, Google meet va Jam boardni masofaviy ta'limdagi o'rni va ahamiyati, Googlening boshqa vositalari va ilovalaridan oqilona foydalanish yoritilgan. Masofaviy o'qitishda Google imkoniyatlaridan to'g'ri foydalanish bo'yicha tavsiyalar tadqiq qilingan.

Kalit so'zlar: masofaviy ta'lim, onlayn, Google, Google meet, konferentsiya, Zoom, Jam board, ilova, Google forma, Google drive, integratsiya, ta'lim

ВОЗМОЖНОСТИ ПЛАТФОРМЫ GOOGLE В ДИСТАНЦИОННОМ ОБРАЗОВАНИИ

Ходжиева Муяссар Махмуджановна

Высшее учебное заведение "University of Business and Science" города Наманган, преподаватель кафедры "Социально-экономические науки"

Аннотация: В статье описана техническое и программное обеспечение, необходимое для дистанционного обучения, основа пользование и возможности создаваемые платформой Google, роль и значение Google Meet и Jamboard в дистанционном обучении, а также рациональное использование других инструментов Google и приложений. Были изучены рекомендации по правильному использованию возможностей Google в дистанционной образовательной среде.

Ключевые слова: дистанционное обучение, онлайн, Google, Google meet, конференция, Zoom, Jam board, приложение, Google forma, Google drive, интеграция, образование

POSSIBILITIES OF THE GOOGLE PLATFORM IN DISTANCE EDUCATION

Xodjiyeva Muyassar Maxmudjanovna

Higher educational institution «University of Business and Science» of Namangan city, teacher of the department «Social and economic sciences»

Abstract: The article describes the hardware and software required for distance learning, the basis for the use and opportunities created by the Google platform, the role and importance of Google Meet and Jam board in distance learning, as well as the rational use of other Google tools and applications. Recommendations for the proper use of Google's capabilities in a distance learning environment were studied.

Keywords: distance learning, online, Google, Google meet, conference, Zoom, Jam board, application, Google Form, Google drive, Integration, education

KIRISH. O'zbekistonda so'nggi yillarda masofadan o'qitish tizimi jadal suratlar bilan rivojlanib bormoqda, buning natijasida yangidan-yangi texnik va dasturiy vositalar, raqamli axborot kommunikatsion texnologiyalari turli sohalarga tadbiiq qilina boshladi.

Bunga O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining Oliy ta'lim tashkilotlarida masofaviy ta'lim shaklini joriy etish chora tadbirlari to'g'risidagi, 03.10.2022 yil 559-son qarori misol bo'la oladi.[1]

Nizomda masofaviy ta'lim shakli orqali oliy ta'lim tashkilotlarida bakalavriat va magistratura bosqichlarida kadrlarni tayyorlash faoliyatini tashkil etish tartibi nazarda tutilgan. Buning uchun ta'lim tashkilotida quyidagilar bo'lishi kerak:

masofaviy ta'limni boshqarish bo'yicha «Learning Management System» platformasi;
internetga ulanish va undan foydalanish uchun axborot-kommunikatsiya infratuzilmasi;
o'quv yili uchun mo'ljallangan o'quv kontenti;
o'quv kontentini qamrab oladigan elektron o'quv-metodik majmualar, shuningdek ilmiy va o'quv adabiyotlarining elektron bazasi;
kompyuter texnikasi bilan jihozlangan alohida bino yoki auditoriyalar;
texnik va dasturiy komponentlar ishlashini ta'minlaydigan muhandis-texnik xodimlar;
ta'lim tashkilotiga tegishli bo'lgan, mamlakat hududida joylashgan server qurilmasi;

ta'lim tashkiloti to'g'risidagi barcha axborot joylashtirilgan rasmiy veb-sahifa.[2]

Demak, masofaviy ta'limni to'g'ri tashkil qilish uchun texnik vositalar bilan bir qatorda zamonaviy dasturiy vositalarga ham ehtiyoj ortib bormoqda.

Olib borilgan tadqiqotlar Google platformasi sifatli ta'lim berish vositasi sifatida masofaviy ta'limni yo'lga qo'yishda foydali bo'lishi mumkinligini ko'rsatdi. Masalan, Google Classroom yordamida o'qituvchi virtual sinflarni osongina yaratishi, boshqarishi, uy vazifasi va materiallarini almashishi, hamda o'quvchilar bajargan vazifalarini baholashi mumkin.

Bundan tashqari, Google Docs talabalar va o'qituvchilarga real vaqtda hujjatlar bilan ishlash va sharhlar almashish imkoniyatini beradi. Bu xususiyat, ayniqsa hamkorlikda ish olib borilayotgan loyihalar ustida barobar ishlash uchun foydalidir.

Google Meet onlayn darslar va konferentsiyalarni tashkillash uchun qulay vosita bo'lib, ko'p partiyali video konferentsiyalar, ekran almashish va chat imkoniyatlarini taqdim etadi. Google shuningdek, o'qituvchilarga o'quvchilarning javoblarini to'plash uchun mo'ljallangan shakllar yaratish imkonini beruvchi Google forms, fayllarni saqlash va almashish imkonini beruvchi Google Drive va ma'lumotlar va o'quv materiallarini joylashtirish mumkin bo'lgan saytlarni yaratish uchun Google Sites kabi xususiyatlarga boy dasturlarga ega.

Umuman olganda, Google masofaviy ta'lim uchun foydalanish mumkin bo'lgan keng ko'lamli vositalar va xususiyatlarni taqdim etadi, bu masofadan turib o'quv jarayonini yanada samarali tashkil etish va ta'lim sifatini oshirishni ta'minlaydi.

ADABIYOTLAR TAHLILI: Elis Kiler va Kimberli Mattina "Teaching with Google Jamboard" (Google Jamboard bilan ta'lim berish) kitobida Google Jamboard'dan foydalanish bo'yicha keng qamrovli qo'llanma yozib qoldirganlar. Kitobda Google Jamboard doskasini boshqarish asoslaridan tortib, bugungi kunda darslar va mashg'ulotlarda foydalanishimiz mumkin bo'lgan muhim pedagogik mulohazalarni ifodalab bergan.

O'qituvchi va talabalar turli xil vazifalar bilan ishlash va nazorat jarayonini avtomatik, yarim avtomatik va qo'lda tekshirishlar yordamida tashkil qilishi mumkin. Vazifalarni bajarish vaqtida yuzaga keladigan savollarga Zoom, Webex, Google Meet, kabi dasturlardan foydalangan holda muntazam maslahatlashuvlar yordamida javob topish mumkin.[3]

Ko'plab tadqiqotchilar masofaviy ta'limni sifatli olib borish, qulay va ko'p funktsiyali dasturiy vositalardan foydalanishdagi muammolarga yechim topish maqsadida turli tadqiqotlar olib borganlar.

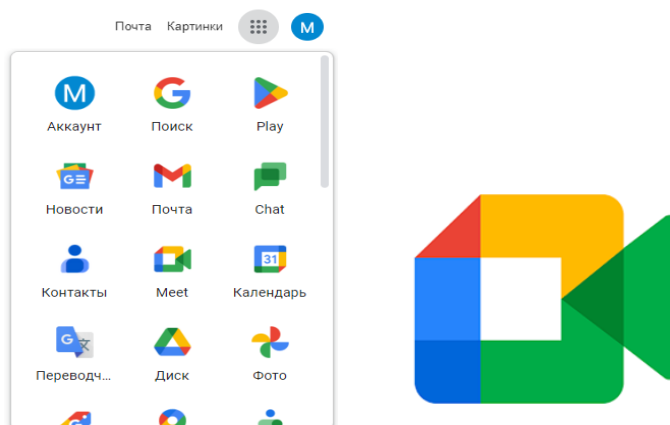
Respublikamizda Sh. R. Sanarova, F. O. Xodjiyeva, O. P. Aslonova, T. R. Azlarov, X. Yo. Najmiddinova, A. A. Abduqodirov kabi olimlar ta'limda komputar texnologiyalaridan foydalanishning turli muammolarini o'rganganlar. Masofaviy ta'limda onlayn darslar va konferentsiyalar o'tkazishda Alice Keeler, Kimberly Mattina[4], Michael Simonson, Sharon Smaldino, Michael Albright, Susan Zvacek[5] kabi bir qator tadqiqotchi olimlar shug'ullanganlar. Ular o'z izlanishlarida masofadan o'qitishning hozirgi zamon ta'lim tizimidagi o'rni va ahamiyatini takidlaganlar.

TADQIQOT METODOLOGIYASI: Masofadan o'qitish jarayonida turli xil texnik vositalar, usullar va dasturiy vositalarga ehtiyoj seziladi. Ular ichidan Google platformasi elementlarini olishimiz mumkin. Google Meet - foydalanuvchilarga virtual uchrashuvlar va darslar o'tkazish imkonini beruvchi onlayn videokonferensiya - aloqa xizmati bo'lib, 2017 yilda Google platformasi tomonidan foydalanishga chiqarilgan. U bulutli texnologiyaga asoslangan masofaviy o'qitishning eng mashhur vositalaridan biri hisoblanadi. Google Meet ning asosiy xususiyatlari bu video va audio qo'ng'iroqlar, chat xabarlar, ekran almashish va uchrashuvni yozib olish imkoniyati mavjudligidir. Ushbu vositadan virtual darslar, konferentsiyalar, hamkasblar bilan uchrashuvlar va hatto onlayn tadbirlar uchun foydalanish mumkin. Google Meet ko'plab afzalliklarga ega, jumladan 250 tagacha ishtirokchini bir vaqtda bitta muhitda ulash, yuqori sifatli video va audio qo'ng'iroqlar tashkil qilish, Google Calendar va Google Drive kabi boshqa Google xizmatlari bilan integratsiya, hamda ko'plab qurilmalarda, jumladan, kompyuterlar, planshetlar va mobil telefonlar yordamida foydalanish imkoniyatini beradi.

Bundan tashqari, u o'quv qurollari sifatida, talabalar bilan o'qituvchilar sifatida ishlatilgan, ular ilgari faqat shaxsan bo'lishlari mumkin edi, endi siz dunyodagi istalgan kishi bilan dars olishingiz mumkin. Va shuning uchun ko'plab ish sharoitlarida talab qilinadigan ushbu turdagi vositalarni chuqur bilish juda muhimdir.[6]

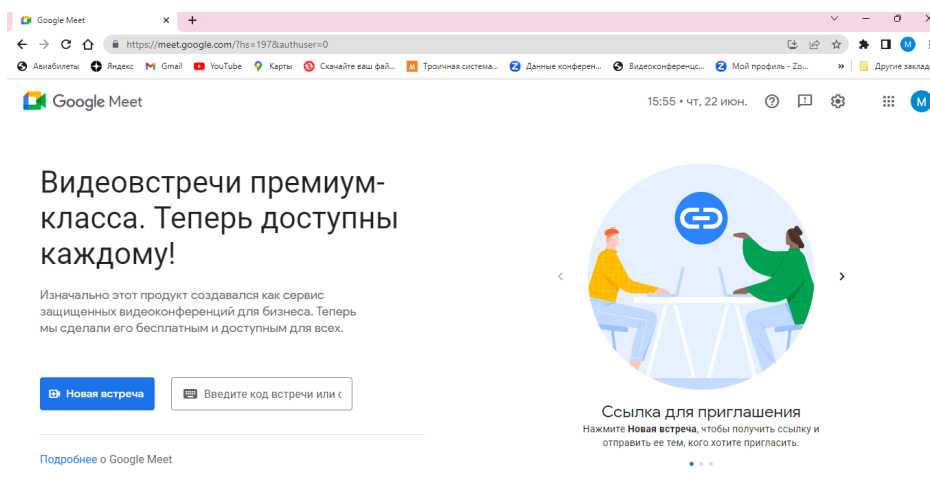
Google Meet turli maqsadlarda va turli foydalanuvchilar guruhlari uchun ishlatilishi mumkin. O'qituvchilar ushbu vositadan o'z talabalarini bilan bog'lanish va real vaqtda materiallar va g'oyalarni almashish uchun foydalanishlari mumkin. Buning uchun foydalanuvchi Googlda o'z akkauntiga ega bo'lishi lozim.

Google xizmatlari bo'limidan Google Meetni yorlig'ini topib ishga tushirish lozim.(1-rasm a,b)

1-рasm. a) Google servis xizmatlari   b) Google Meet yorlig'i

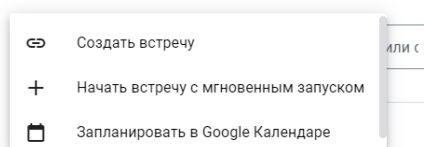
1. Google Meet servisi ishga tushgach, ekranda asosiy oyna paydo bo'ladi (2-rasm). U yerdan kerakli xizmat turini tanlash imkoniyati mavjyd bo'lib, uchrashuvlarni 3-xil shaklda tashkillashtirsa bo'ladi.(3-rasm)

2-рasm. Googl Meet servis xizmati oynasi

Видеовстречи премиум-класса. Теперь доступны каждому!

Изначально этот продукт создавался как сервис защищенных видеоконференций для бизнеса. Теперь мы сделали его бесплатным и доступным для всех.

3-рasm. Uchrashuvni tashkil qilish

Agar Создать встречу (Uchrashuni tashkillash) boilimi tanlansa, tashkil etilgan uchrashuv havolasini nusxasini olishimiz mumkin bo'ladi. Nusxasi olingan havolani bo'lishish yordamida, uchrashuv tashkillanadi. Bunda uchrashuv ishtirokchilari vidokonferentsiyaga tashkilotchi ruxsat taqdim qilgandan so'ng havola orqali ulanadilar.

Начать встречу с мгновенным запуском (Uchrashuvni tashkillash va ayni vaqtda boshlash) bo'limi tashkillangan uchrashuvga ayni vaqtda ulanish va kirish imkonini beradi.

Запланировать в Google календаре (Uchrashuvni Google kalendar yordamida rejalash). Bunda uchrashuv vaqti avvaldan rejalalanadi va havolasi taqdim qilinadi.

Google Meet onlayn konferentsiya va uchrashuvlar uchun ishlatilishi mumkin. Bu masofadan turib ishlaydigan jamoalar uchun, shuningdek, biznes uchrashuvlari va hamkorlar va mijozlar bilan uchrashuvlar uchun foydali bo'lishi mumkin.

Google Meet yordamida ekranni bir necha usullar bilan namoyish qilish mumkin. Vizual effektlar yordamida orqa fonni o'zgartirish va namoyish uchun turli animatsion qahramonlardan foydalanish mumkin. Masofaviy ta'lim uchun kerak bo'ladigan kitob, qo'llanma, rasm, turli saytlar namoyishi, vido roliklar, audio yozuvlar bunga misol bo'la oladi. Bu ta'lim, ish va ijtimoiy muloqot bilan bog'liq hayotning turli sohalarida qo'llanilishi mumkin bo'lgan universal vositadir.

Jamboard board, Google tarkibiga kiruvchi doska bo'lib, u foydalanish huquqini beruvchi boshqa xizmatlar kabi - o'qish, tahrirlash va sharhlash, hamda o'quvchilar doska mazmunini ko'rish, shuningdek, qayd qilish imkoniyatiga ega.

O'z tajribamizdan kelib chiqib shuni ta'kidlashimiz mumkinki, qo'lda yoziladigan yozuvlar nafaqat o'qituvchi, balki talabalar tomonidan ham sichqoncha yordamida emas, balki grafik planshetning maxsus perosidan foydalanib yozilsa, ancha qulaylik beradi.[7]

Jamboard - Google tomonidan ishlab chiqilgan raqamli interaktiv doska bo'lib, foydalanuvchilarga real vaqtda g'oyalar, eslatmalar, chizmalar va boshqa narsalarni yaratish va hamkorlik qilish imkonini beradi. Jamboard yordamida foydalanuvchilar cho'tkalar, markerlar va qalamlar kabi turli xil vositalar yordamida chizish, yozish va eslatma olishlari mumkin. Virtual doska diagrammalar, chizmalar va boshqa vizual materiallarni yaratish imkonini beradi. Jamboard rasmlar, hujjatlar va boshqa kontentni ish joylariga kiritish imkonini beruvchi tasvir va fayllarni yuklashni qo'llab-quvvatlaydi va bir nechta foydalanuvchilar bir vaqtning o'zida bitta doskada ishlashi, o'zgartirishlar kiritishi, fikr bildirishi va real vaqtda fikr almashishi mumkin. Bu jamoaviy ish va uchrashuvlar uchun juda qulay vosita bo'lib, Google Drive va Google Meet kabi boshqa Google xizmatlari bilan integratsiyalashgan. Bu esa, Jamboard yordamida doskadagi ma'lumotlarni saqlash va almashish, shuningdek, uchrashuvlar va taqdimotlar o'tkazish imkonini beradi.

Jamboarddan turli sohalarida va vaziyatlarda, jumladan, ta'lim, biznes, hamkorlik va ijodiy ishlarda qo'llanilish mumkin. Ushbu vosita ma'lumotni tartibga solish va tuzish, g'oyalarni tasavvur qilish va loyihalarda hamkorlik qilish qobiliyatini ta'minlaydi.

TAHLILLAR VA NATIJALAR. Masofaviy ta'lim uchun eng muhim omillardan biri bo'lgan Google servis xizmatlari Google Meet va Jamboarddan foydalanishdagi qulayliklari bilan boshqa dasturiy vositalardan ajralib turadi. Asosiysi, ilovani o'rnatish uchun maxsus bilim talab etilmaydi, ishlash qulayligi va interfeysining soddaligi bilan foydalanuvchilarga ancha yengilliklar beradi. Google meetni aloqa sifati va interaktiv imkoniyatlari, ulanishning osonligi, ishonchligi va qulayligi darajasi bilan baholash mumkin. Ekranni almashish, uchrashuvlarni yozib olish va boshqa Google xizmatlari bilan integratsiya kabi keng ko'lamlı video konferentsiya funksiyalarini taqdim etadi. Jamboard, aksincha, g'oyalar ustida hamkorlik qilish va ma'lumotni vizuallashtirish imkoniyatini taklif qiladi. Ikkala vosita ham turli yondashuvlar bilan o'ziga xos hamkorlik tajribasini taqdim etadi. Google Meet bir nechta foydalanuvchilarga bitta video konferentsiyaga qo'shilish imkonini beradi, Jamboard esa virtual doskada hamkorlik qilish imkonini beradi. Hamkorlikning samaradorligi va qulayligini baholash muhim mezonlardan biridir. Google Meet va Jamboard Google Drive va Google Calendar kabi boshqa Google xizmatlari bilan ham integratsiyalashgan, ya'ni hamkorlikda ishlay oladi. Bu fayllarni va ma'lumotlarni qulay tarzda saqlash va almashish imkonini beradi. Google Meet va Jamboarddan foydalanish foydalanuvchining o'ziga xos ehtiyojlariga qarab farq qilinishi mumkin. Foydalanuvchilarning fikr-mulohazalari va tajribasini hisobga olish, shuningdek, ishlash, foydalanish qulayligi va maqsadlarga erishishning aniq ko'rsatkichlari asosida baholash muhimdir.

XULOSALAR. Xulosa qilib aytganda, Google Meet va Jamboarddan foydalanishni bir qator afzallik va qulayliklari mavjud. Ikkala vosita ham foydalanuvchi interfeysiga ega bo'lib, uni o'rnatish va o'rganish oson, tezda ishga tushirish imkoniyatini beradi. Google Meet va Jamboard real vaqtda hamkorlik qilish imkoniyatlarini taqdim etadi. Bu foydalanuvchilarga bir-biridan uzoqda bo'lsa ham, o'z g'oyalarni almashish, o'zgartirishlar kiritish va loyihalar ustida birgalikda ishlash

imkonini beradi. Ikkala vosita ham bir nechta qurilmalar va platformalarda mavjud bo'lib, istalgan joyda va istalgan vaqtda ishlash imkonini beradi. Boshqa Google xizmatlari bilan integratsiya, ya'ni hamkorlikda ishlay oladi. Onlayn tadbirlar va masofaviy ta'limni qo'llab-quvvatlash uchun, online konferentsiyalar, vebinarlar, o'quv sessiyalari va boshqa masofaviy tadbirlar uchun keng qo'llaniladi. Bu masofadan turib muloqot qilish va o'rganish imkonini beradi.

Har bir ilova va dasturiy ta'minotni o'z kamchiliklari bo'lganidek, bu vositalar bilan ishlashda ba'zi cheklovlarni hisobga olish kerak, masalan, bepul foydalanuvchilar uchun cheklangan funksiyalar va ma'lumotlar maxfiyligi bilan bog'liq muammolarni yodda tutish lozim. Shuningdek, eng mos vositani tanlash va undan samarali foydalanish uchun individual ehtiyojlar va foydalanish maqsadlarini ham hisobga olish muhim.

Umuman olganda, Google Meet va Jamboard aloqa, hamkorlik va tadbirlarni rejalashtirish uchun kuchli vositalardir. Ulardan foydalanish jamoaviy ish va fikr almashish samaradorligini sezilarli darajada oshirishi mumkin.

Shuni yodda tutish kerakki, masofaviy ta'lim talabdan o'z-o'zini tarbiyalash va tashkilotchilikni talab qiladi va faqatgina to'g'ri yondashuv bilangina u sezilarli natijalarga olib kelishi mumkin.[8]

Har bir o'qituvchi ta'lim tizimini rivojlantirishdagi turli muammolarnin oldini olishga qaratilgan ta'limning asosiy axborotlashtirish figurasi bo'lib, nafaqat IT imkoniyatlarini tushunishi, balki uzluksiz kasbiy rivojlanishga bo'lgan ehtiyojni, hamda uzluksiz ta'lim olish istagini rivojlantirishi kerak.[9]

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

“Oliy ta'lim tashkilotlarida masofaviy ta'lim shaklini joriy etish chora-tadbirlari to'g'risida”gi O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining qarori <https://lex.uz/docs/-6221502>

Abduazimova L. “Oliy ta'lim tashkilotlarida masofaviy ta'lim qanday tashkil etiladi”, Norma.uz, Axborot - huquqiy portali, 5.10.2022, https://www.norma.uz/oz/qonunchilikda_yangi/oliy_talim_tashkilotlarida_masofaviy_talim_qanday_tashkil_etiladi.

Александров И. В., Лазарев В. В., Шишкина А. Ф., Иванова О. Н. Дистанционное обучение по дисциплине “Физика” в техническом вузе, Учебное электронное издание сетевого доступа, Уфа 2022, 10-стр, 90-стр

Keeler A., Mattina K. “Teaching with Google Jam board” <https://www.amazon.com/Teaching-Google-Jamboard-Digital-Whiteboarding/dp/1951600851?asin=1951600851&revisionId=&format=4&depth=1>

Teaching and Learning at a Distance: Foundations of Distance Education 2011, American Journal of Distance Education https://www.academia.edu/3265554/Teaching_and_Learning_at_a_Distance_Foundations_of_Distance_Education_Michael_Simonson_Sharon_SmaIdino_Michael_Albright_and_Susan_Zvacek_Eds

Xose Anxel Rivas Gonsales, “Google Meet: bu nima va u qanday ishlaydi”, AndroidHelp internet sayti, <https://androidayuda.com/uz/google-meet-nima-va-u-qanday-ishlaydi/>

Гиматдинова Г. Н., Возможности виртуальных досок google jamboard и padlet в условиях смешанного обучения математике, “Информационно-коммуникационные технологии в педагогическом образовании”, Электронный научный журнал, 3.03.2021 <http://infed.ru/articles/1084/>

Ходжиева М. М. Особенности образовательных платформ в цифровом– дистанционном обучении. Scientific-technical journal “Engineering problems and Innovations” (EPAI). Фергана. Vol. 01. | Iss. 03. | 2023, p.3-13

<https://fer-teach.uz/index.php/epai/article/view/873>

Бурнашева В. М., Терентьева М. И., Чуручанов И. В., Анализ средств дистанционного обучения: платформы Zoom и Google Meet

В сборнике: Научно-исследовательские решения современной России в условиях кризиса. Материалы XXVI Всероссийской научно-практической конференции: в 2-х ч.. Ростов-на-Дону, 2020. С. 40-43.

Степанова Е. Ю. Использование возможностей сервиса Google Meet в педагогической практике, В сборнике: Шамовские чтения. сборник статей XV Международной научно-практической конференции: В 2 ч.. Москва, 2023. С. 342-343.

Киракосян М. Ж. Google Meet как платформа для проведения занятий в режиме On-line обучения В сборнике: Проблемы современного филологического образования. Сборник научных статей XI Всероссийской научно-практической конференции. Москва-Ярославль, 2021. С. 23-28.